

**JOHN HENRY NEWMAN, SIMONE WEIL:
RECERCA DE LA VERITAT I SANTEDAT AMB GENI**

Agraïment Congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri de Gràcia per la invitació i gran satisfacció. Gràcies al pare Ferran per la seua acollida i amiatat.

Vinculació Oratori des de fa 25 anys a través de la relació amb el pare August Monzon. Tant el meu marit, Agustí Colomer com jo ens hem format en el Centre Newman de València, fundat el 1984 i formem part des de 2001 del Centre Pare Tosca de València.

En primer lloc, faré una breu presentació de la Col·lecció Rent de literatura religiosa contemporània, per a passar a parlar després de dos dels seus llibres *En el món però no del món. Sermons de John Henry Newman*, traduïts per Salvador Albert i anotats i prologats per August Monzon i *Autobiografia espiritual i altres escrits de Marsella* de Simone Weil, de la traducció i edició del qual m'he fet càrrec jo. En atenció al títol de la meua conferència, tractaré de buscar alguns paral·lelismes o punts d'encontre entre Newman i Weil, al voltant de la recerca de la veritat i la santedat amb geni.

La col·lecció Rent, subtítolada "literatura religiosa en valencià", la presentem ara a Barcelona, després d'haver-ho fet a València, Algemés i Alacant, es troba en continuïtat amb altres iniciatives editorials del País Valencià com les col·leccions "Paraules i Vides" i "Saviesa Cristiana", de la revista Saó, que publicaren interessants títols en la segona meitat dels anys noranta, però que tindria una vida efímera. Ara, l'editorial Denes, amb aquesta col·lecció pretén omplir una mancança existent actualment en el panorama editorial valencià. Alhora pretén aportar a la resta del domini lingüístic unes obres que tenen un valor literari i cultural, a més del pròpiament espiritual, en tota la gama de gèneres: assaig, poesia, teatre, homilètica, novel·la... La col·lecció "Rent" no està orientada només al lector amb una determinada adscripció religiosa, ans pretén arribar al públic general. Convé anotar que la col·lecció Rent naix en una editorial, Denes, que és de caràcter general i líder en el camp editorial valencià en l'àmbit de les publicacions lexicogràfiques.

La col·lecció Rent tingut uns magnífiques col·leccions en les quals inspirar-se, com ara "Clàssics del Cristianisme" publicada per Edicions Proa amb el suport de la Facultat de Teologia de Catalunya i de la Conferència Episcopal Tarraconense. I ha vingut a coincidir el naixement de Rent amb la fundació a Barcelona de l'editorial Fragmenta, que s'inscriu també en la mateixa línia que Rent, publicant literatura de diferents tradicions religioses.

Tots som conscients de les dificultats del llibre religiós en la nostra societat i de l'esforç que costa fer arribar esta literatura al públic. Des de la col·lecció Rent hem volgut fer servir el camp de les noves tecnologies amb imaginació i estem obtenint una notable resposta dels lectors. La presència d'un blog d'actualització permanent, la compra electrònica, les subscripcions o l'emissió de vídeos dels llibres a través del canal *youtube* en són una bona mostra. Vos convidem que, en arribar a casa, vos connecteu a l'adreça electrònica que teniu en el tríptic que vos hem donat i pugueu conèixer millor esta col·lecció.

En la primera presentació de la col·lecció "Rent", celebrada al Centre Cultural Octubre de València, l'escolapi i crític literari Enric Ferrer subratllava una iniciativa com aquesta suposava una invitació a tornar a les arrels i reflexionar sobre l'actualitat del sentit religiós en el context d'una societat plural. I, segons Enric Ferrer, és un encert fer-ho precisament a través d'un "joc d'espills", representat pel contrast entre els diferents autors.

En eixe "joc d'espills" els rostres de John Henry Newman i de Simone Weil es miren un a l'altre amb una certa perplexitat. En principi, sembla que hi haja poc en comú entre el gran teòleg anglès del segle XIX, líder del Moviment d'Oxford, convertit al catolisme, fundador de

l'Oratori de Sant Felip Neri a Anglaterra i creat cardenal pel papa Lleó XIII, i la jove filòsofa i activista sindical francesa d'orige jueu, que, després d'assumir la condició obrera, participar com a miliciana en la guerra civil espanyola i experimentar un contacte real, de persona a persona, amb Crist, s'apropa a la fe cristiana però no arriba mai a ultrapassar el llinar de l'Església refusant el baptisme. Tanmateix, en allò més profund dels seus cors potser s'hagueren pogut reconèixer mútuament gràcies als seus esperits essencialment lliures, a la fidelitat irrenunciable a la pròpia consciència i a un tarannà generós i humil, que els feia posar al servei de la recerca de la veritat – i només de la veritat, mai al servei del prestigi o del poder – la seua gran intel·ligència, la seua ingent cultura i la seua inesgotable creativitat. Les seues obres escrites són extenses i polifacètiques, conreant diversos gèneres literaris i tractant una gran varietat de temes amb un llenguatge i estil propis, aliens a tot efectisme i sentimentalisme, volent comunicar la veritat en estat pur.

Són dos personalitats magnífiques, representatives de les grandeses i les mancances dels seus respectius segles, XIX i XX. Parafraçant l'obra de Newman que presentem, “estan en el seu temps per no són del seu temps”. Fills d'una època, però més enllà d'ella, van estar ben atents i es van comprometre amb els esdeveniments històriques però no es van deixar atrapar per ells i es van anticipar a allò que esdevindria després o que encara està per venir. I per això van ser uns grans incompresos. Persones que no encaixaven en el que els altres esperaven d'ells. Com diu August Monzon en el pròleg al llibre de Newman, la seua vida va estar marcada per grans patiments, projectes avortats i d'esperances fallides, encara que en els últims anys va assolir un gran reconeixement i una plenitud ben merescuda.

Les coordenades de l'itinerari espiritual de Newman i l'autenticitat i senzillesa de la seua escriptura es fan ben paleses en els seus sermons. Sermons que mancaven totalment d'artifici retòric i d'espectacularitat; la sobrietat en el gestos anava acompanyada d'una veu no vibrant, però clara i suggerent, acompassada per pauses ben remarcades, que feien possible la interpel·lació personal i la interiorització del missatge. En esta atmosfera corprenedora, la fragil figura de Newman pareixia venir del món invisible.

La selecció del volum que presentem arreplega quatre sermons i cadascú d'ells procedeix d'un sermonari distint, a saber, de les col·leccions de sermons parroquials; universitaris; sobre temes del moment; i ocasionals.

El primer sermó, titulat “Santedat i benaurança” (1826) destaca pel seu valor ecumènic però mostra una certa severitat d'encuny calvinista, que Newman anirà modulant progressivament.

Segueix el sermó sobre “La transmissió personal de la veritat” (1832), i, com la major part dels sermons universitaris, adverteix del perill de la raó mentre els sermons parroquials adverteixen sobre els perills del sentiment. Per a Newman, la raó no és l'única facultat humana que proporciona el coneixement de la realitat, si volem que siga un coneixement integral.

El tercer sermó seleccionat, “El comiat dels amics” (1843) és el seu darrer sermó anglicà, predicat a Littlemore en un ambient d'emoció continguda. La gran quantitat de cites bíbliques que conté mostren el profund coneixement que Newman tenia de l'Antic i del Nou Testament i també, en la línia dels posteriors Moviments bíblic i litúrgic i del Concili Vaticà II, la seua concepció de la història santa com a dinàmica de la salvació que es perllonga en el temps i a la qual ens incorporem en cada època, a través de l'Església i dels sagraments.

Finalment hem inclòs el llarg sermó que porta com a títol “La missió de sant Felip Neri” (1850), predicat en dues parts per a celebrar el primer aniversari de l'Oratori de Birmingham. Bon exponent de l'amor de Newman per sant Felip i l'Oratori, va ser concebut com un mitjà de difondre'n el coneixement en un ambient sense cap tradició felipona. Destaca la detinguda consideració de la figura de Savonarola i del significat cristià del Renaixement, la qual cosa és

indici de la preocupació de Newman per la qüestió fonamental, que dona títol al volum: ¿com estar en el món sense ser del món?

Però, com que el pare August Monzon, que ha fet la selecció dels sermons i la seua presentació, està entre nosaltres i també el pare Aureli Boix, un dels màxims especialistes en el pensament de Newman, al qual vull agrair especialment la seua presència aquí, i com es tracta de les persones que millor poden parlar de la seua vida i la seua obra, crec que és més prudent per la meua part que tot seguit em centre en la presentació del llibre de Simone Weil i, al fil d'aquesta presentació, tracte de fer algunes referències a l'obra de Newman en aquest intent potser massa atrevit d'establir paral·lelismes entre les dos figures.

Els textos de Simone Weil de la present edició, la carta titulada *Autobiografia espiritual* i els assaigs *L'Amor a Déu i la desgràcia* i *Formes de l'Amor implícit a Déu*, com s'indica en el títol que hem donat al llibre, són escrits pertanyents a l'etapa que l'autora va passar en Marsella, a on viuria durant quasi dos anys, entre 1940-1942, un exili forçat per la persecució als jueus en la França ocupada, però que va ser també un període de gran creativitat literària i d'intensa activitat en la Resistència; període que comparteix amb excepcionals amics, capaços d'empatitzar amb la seua apassionant aventura espiritual. El gran valor atribuït a l'amistat, és un dels aspectes que comparteix amb Newman com després veurem.

En concret, la selecció d'escrits de Marsella que publiquem en aquest volum, s'ha fet a partir del llibre *Attente de Dieu* en el qual el pare dominic Joseph Marie Perrin donaria a conèixer al món l'experiència interior i els pensaments que Simone Weil li va confessar en el marc de la seua profunda amistat. En el prefaci a l'edició de 1966 de Fayard, que és l'edició en que hem basat la nostra traducció, el pare Perrin subratlla que els textos agrupats baix el títol *Attente de Dieu* són dels més bells que Simone Weil li va deixar i que formen part d'ella mateixa i no es poden comprendre sense situar-los en la seua recerca, en la seua evolució, i en el diàleg en què s'havia compromès. Segons indica, “la raó principal de la seua publicació va ser el desig, explícitament expressat per Simone en varies ocasions, de donar a altres la possibilitat d'entrar en eixe diàleg”.

Les raons esgrimides pel pare Perrin per a justificar la publicació dels escrits de Simone Weil són les mateixes que ens han impulsat a l'edició d'alguns d'aquests escrits que hui presentem, havent seleccionat els que, des del nostre punt de vista, millor sintetitzen el pensament i les experiències compartides. L'obra *Attente de Dieu –En espera de Déu–* ja havia estat publicada en català l'any 1965 en edicions 62, amb pròleg de Jordi Maragall i traducció d'Hermínia Grau de Duran i està totalment exhaurida.

El primer text que oferim als lectors en la nostra llengua és la carta que la pròpia Simone Weil anomena com la seua *Autobiografia espiritual*, un document decisiu per a conèixer el seu itinerari vital i les raons que la porten “al llindar” de l'Església, i que, per això, hem triat com a títol de la nostra breu selecció d'escrits de Marsella.

En la carta recorda haver sigut des de l'adolescència una agnòstica convençuda, que durant anys no es plantejava el problema de Déu, però que sempre havia adoptat l'actitud cristiana com a única actitud possible en la vida quotidiana. Cap referència als seus orígens jueus, que no accepta com a propis, donada l'educació que havia rebut totalment assimilada i aliena a eixa tradició, malgrat que els seus avis eren jueus practicants. El nivell cultural de la família era excepcionalment elevat, amb una gran sensibilitat musical i artística, que procedia principalment de la mare, la qual estava dotada d'una extraordinària intel·ligència que heretarà tant Simone com el seu germà André, un dels més importants matemàtics del segle XX.

En l'etapa d'estudis universitaris en la prestigiosa École Normale Supérieure no deixarà de compaginar la reflexió filosòfica i l'activitat social de caire obrerista i antimilitarista, ja que, com declararà mes tard, als diu anys només l'atreia el moviment sindical. Poc després, una

vegada que obté la plaça de professora en filosofia i és destinada a l'Institut de Puy, la seua participació en diverses manifestacions d'aturats, se saldaran amb l'acomiadament, i el qualificatiu de "la verge roja".

Activitats i malnom que, sense dubte, estan molt lluny de la biografia de Newman. Tanmateix, també ell va estudiar en la més prestigiosa institució d'educació superior britànica, la Universitat d'Oxford i va perdre el seu treball com a professor per ser fidel a sí mateix, per, com ell mateix diu, "tenir per no res la reputació, l'honor, el nom, els oportunitats favorables i el confort". Com diu en altre moment: "Les comoditats de la vida són la causa principal de la nostra manca d'amor de Déu; i per més que ens en lamentem i llitem, fins que no aprenguem a prescindir-ne en bona mesura, no triomfarem"

Amb aquest esperit auster i de renúncia, Simone Weil escriu els textos del volum *Opressió i Llibertat* en els que afirma amb contundència, i ho farà fins l'última pàgina de la seua obra, que en una vida social ben ordenada el treball manual ha de ser el seu centre espiritual. Aquests escrits són una denúncia anticipada de l'estalinisme i el feixisme com a manifestacions d'un nou poder totalitari i com a màxima expressió d'una nova forma d'opressió generalitzada – l'opressió per la funció. Reflexions al voltant de l'opressió que causen una autèntica convulsió en el moviment revolucionari, comentades per figures claus, com Leon Trotsky o Boris Souvarine, i que Albert Camus elogiarà dient que, des de Marx, el pensament polític i social no havia produït en Occident res més penetrant i profètic.

Però l'anàlisi de l'opressió i del desarrelament obrer assoleix el major grau d'autenticitat a partir de la seua experiència de fàbrica durant un any en la Renault. La descripció de la condició obrera és un testimoni únic per a comprendre des de dins la vida dels obrers en la cadena de muntatge. Simone Weil intenta expressar la desgràcia callada, el cansament, la por, la humiliació, l'angoixa i la mort de les facultats mentals a què condueix la moderna servitud industrial.

La marca de la servitud i de la desgràcia, que la fàbrica havia imprès per a sempre en la seua carn i en la seua ànima, té la virtualitat inesperada d'una primera exigència d'adhesió al cristianisme com la religió dels "esclaus". Segons narra en la carta autobiogràfica al pare Perrin, és un primer pas, fins arribar a l'experiència mística o contacte personal amb Crist que tan profundament influirà en la seua evolució espiritual.

Però aquest punt d'inflexió no suposarà un allunyament del món o del seu compromís social. Així, durant la guerra, l'horitzó de la seua obra serà, com sempre, la identificació amb les persones situades en la cuneta de la història. Enfront de la història oficial, que és la protagonitzada pels vencedors, valedors del poder i de la força, cal buscar els vestigis d'una altra història amagada i silenciosa, la de les víctimes i els perdedors; cal, en paraules de Simone Weil, "llegir en la història el silenci dels vençuts". La veritat i la desgràcia estan essencialment lligades ja que "són suplicants mudes, eternament condemnades a romandre sense veu davant nosaltres". La recerca de la veritat i la lluita per la justícia són les dues cares d'una mateixa exigència, que és connatural al seu esperit. La filosofia té la tasca de formular el crit del desgraciat, l'assumpció del patiment, i, en eixe sentit, el major perill el representa l'evasió, escapar de la situació en la imaginació, en la història o, fins i tot, en Déu.

Simone Weil, que sent la presència de Déu en la seua vida d'una forma inesperada, s'acosta en Marsella a l'Església i la seua obra assoleix ressonàncies cristianes cada vegada més profundes que no encaixen fàcilment amb els elements que regeixen la seua racionalitat -fidel a la mentalitat grega, nodrida de saviesa oriental que havia fet seua- i en la que ara ha irromput Crist.

En els escrits de Marsella Simone Weil estableix un vincle indissoluble entre el cristianisme, els mites pagans i els símbols còsmics. El cristianisme, lluny de ser la culminació de l'Antic

Testament, és una Revelació adreçada a tots els hòmens de totes les religions i totes les cultures. I en eixa clau han de llegir-se les seues imprecacions contra l'Església pel seu sentit fals de la universalitat. Simone Weil lamenta que l'Església deixe fora manifestacions molt valuoses de la veritat que s'han donat en èpoques històriques remotes o en pobles allunyats de nosaltres. Segons ella, el cristianisme es catòlic –universal- de dret però no de fet. Des d'eixe punt de vista, quan es planteja la possibilitat de batejar-se, considera la seua decisió de no rebre el baptisme com una autèntica vocació de solidaritat amb tots els que estan fora de l'Església i haurien d'estar dins. Una vocació que es projecta en el reclam d'una nova santedat a l'altura de les exigències del present. Diu així Simone Weil:

“Vivim en una època sense precedents i en la situació present la universalitat, que en altre moment podia estar implícita, ha de ser ara plenament explícita. Ha d'impregnar el llenguatge i tota la manera de ser. Hui no basta amb ser un sant, és necessària la santedat que el moment present exigeix, una santedat nova també sense precedents”.

Només eixe nou sentit de la santedat i de la universalitat podrà fer que el cristianisme siga realment significatiu i pugua il·luminar tota la vida social, no restant restringit a l'àmbit privat. La separació entre la cultura i l'espiritualitat, o entre la ciència i la religió, són un dels pitjors mals de l'època, mentre que “l'únic obstacle per a l'idolatria del totalitarisme consisteix en una vida espiritual autèntica”.

I en aquest punt és en el que voldria detindre'm un moment per a tractar de veure un cert paral·lelisme entre Simone Weil i John Henry Newman, malgrat l'enorme distància que pot separar a un catòlic convençut de la seua fe, i que va arribar a ser cardenal de l'Església, amb una dona que utilitza el terme de fe implícita per a definir la seua peculiar vocació com a cristiana fora de l'Església. Però en aquesta evident distància de plantejaments el cor de Newman podria parlar al cor de Simone Weil; d'alguna manera podrien trobar-se batejant amb el mateix pols. La clau d'aquest punt d'encontre ens la proporciona el pare Perrin quan diu que la millor resposta a les qüestions que ella planteja és la donada pel Vaticà II i que per això resulta plenament coherent la profunda emoció que van despertar aquestes cartes en Joan XXIII i Pau VI i el suggeriment del pare Perrin sobre la capacitat que potser tindria en el futur per a ser més escoltada des del llinar de l'Església que altres des de dins.

La influència del cardenal Newman sobre el Concili Vaticà II no necessita ser subratllada, ja que tots els que estem ací en som conscients. August Monzon recorda al pròleg del llibre la idea assumida pel papa Pau VI respecte a que cada gran concili de l'Església ha tingut un inspirador, més o menys llunyà en el temps; així, Atanasi pel que fa a Nicea, Tomàs d'Aquino del Concili de Trento, i Newman del Vaticà II. Esta característica de Newman com a “Pare invisible” de l'últim Concili –sens dubte l'esdeveniment més important en la història de l'Església dels temps moderns- respon al fet que el cardenal anglés havia avançat, pràcticament amb un segle d'antelació, quasi tots els temes tractats en aquella assemblea, així com moltes de les conclusions a què hom va arribar. Algunes frases seues, escrites a la segona meitat del segle XIX, no manquen dissortadament d'actualitat. Diu Newman:

“Per comptes d'encaminar-nos cap a l'objectiu de ser una força d'abast universal, ens repleguem, tancant les línies de comunió, tremolant davant la llibertat de pensament i fent servir el llenguatge de la lamentació i el desànim”.

A aquesta frase voldria afegir un altra que recorda les consideracions de Simone Weil sobre l'autèntica idea d'universalitat en el reconeixement de la Revelació que al seu parer l'Església hauria de fer seua per a encarnar-se en la vida social. Newman escriu:

“Si el cristianisme ha de ser una religió universal, arrelada no solament en un país o en un temps determinats, sinó en tots els llocs i al llarg de tota la història, haurà de variar

necessàriament les seues relacions i tracte amb el món per tal d'adaptar-se als entorns en què es troba: és a dir, es desenvoluparà”.

Segons els principis del desenvolupament de la fe, que com sabem és una de les aportacions més rellevants de Newman, la modernitat implica una nova manera de ser cristià diferent a la d'altres èpoques històriques. Així com la fe pren expressions noves en cada moment, igualment la santedat pren formes noves. Com acabem de llegir en Simone Weil, és necessària la santedat que el moment present exigeix, una santedat nova també sense precedents. Necessitem sants genials o genis sants. Santedat amb geni, que en el cas de Newman ben aviat serà reconeguda oficialment.

Sense que siga de cap manera comparable a la influència directa de Newman, també s'ha subratllat que Simone Weil s'anticipa en algun aspecte a l'esperit conciliar i a idees com la de Karl Rahner sobre els “cristians anònims”, la teologia ecumènica de les religions, el diàleg interreligiós i la inculcació de la fe.. Segurament Simone Weil s'haguera sentit un poc més còmoda o haguera sintonitzat més fàcilment amb l'Església postconciliar per l'impuls d'una nova actitud respecte a les religions no cristianes i per veure la fidelitat a la consciència com a clau de salvació. Apel·lació a la consciència que és una de les qüestions més centrals del pensament de Newman. Pocs autors de la història han donat tanta importància al paper de la consciència en la vida humana. Es cèlebre el text on diu que:

“Tot home, haja oït proclamar o no el nom del Salvador del món, adverteix dins seu un manament o imperatiu... Heus ací, doncs, la consciència; la seua sola existència dirigeix per naturalesa la nostra ment vers Algú que és exterior i alhora superior a nosaltres... Sense entrar en la qüestió de “qué diu” la consciència, el que afirme és que la seua existència ens fa eixir de nosaltres mateixos a cercar, en l'altura i en la profunditat, Aquell a qui la veu pertany”.

Eixa presència d'Aquell al qual pertany la veu de la consciència va ser experimentada per Simone Weil d'una manera incomparable en la que ella relata com la seua vivència més íntima, en el seu contacte “de persona a persona” amb Crist. Simone Weil només va revelar l'experiència a dues persones, al pare Perrin en l'autobiografia espiritual i al poeta occità, Joë Bousquet. En la carta que li escriu, dos dies abans d'embarcar de Marsella camí d'Amèrica, desvela l'experiència amb aquestes paraules:

“En un moment d'intens dolor físic, mentre m'esforçava en amar però sense creure'm amb dret a donar un nom a eixe amor, vaig sentir –sense estar de cap manera preparada ja que no havia llegit mai els místics- una presència més personal, més certa, més real que la d'un ésser humà, inaccessible tant als sentits com a la imaginació, anàloga a l'amor que es transparenta a través del més tendre somriure d'un ésser estimat. Des d'eixe instant, el nom de Déu i el de Crist s'ha barrejat de forma cada vegada més irresistible en els meus pensaments”.

Però quan Simone Weil escriu aquesta impressionant carta a Joë Bousquet està a punt de partir de Marsella i de deixar lluny els amics, en els quals havia trobat el millor d'ella mateixa. Des d'aquell moment el temor a fugir de la realitat és converteix en una obsessió sense compensació alguna. Havia acceptat anar a Amèrica per acompanyar els seus pares, que volien reunir-se amb el seu germà André, i, de seguida, se sent frustrada per no poder realitzar cap dels seus projectes.

Des de la seua arribada a Nova York, lluny de fruit d'una situació privilegiada, vol desesperadament tornar a Europa amb l'esperança de poder ser encara útil a la causa de la resistència a través d'alguna missió de sabotatge. En novembre aconseguix viatjar a Londres i és destinada a treballar de redactora en el Comité Nacional de la França Lliure. La seua funció era estudiar els projectes elaborats en França pels comitès de resistents de cara a reorganitzar el

país després de la guerra. El resultat de dies i nits de treball extenuant són els textos reunits en *Escrits de Londres* i en el seu assaig més emblemàtic, *L'Enracinement*. Acudint de nou a les paraules d'Albert Camus: “sembla impossible imaginar un renaixement per a Europa que no tinga en compte les exigències definides per Simone Weil”.

Segurament alguns d'aquests textos van ser escrits en l'hospital, on se li diagnostica una tuberculosi, agreujada per les privacions, ja que dormia sempre en terra i es negava a menjar més que els seus compatriotes. El ràpid empitjorament de la situació aconsella l'ingrés en un sanatori fora de Londres i es decideix el seu trasllat a Ashford (Kent). Només una setmana després d'arribar-hi, el seu traspàs es produeix la nit del dia 24 d'agost de 1943 als 34 anys d'edat.

Per acabar, després d'haver seguit l'evolució de Simone Weil a través del primer text del volum, l'autobiografia espiritual, voldria fer una brevíssima referència als altres dos textos.

L'escrit, *L'amor a Déu i la desgràcia* és un dels més difícils i profunds de Simone Weil. El pare Perrin recorda que li'l va lliurar en un dels últims encontres “sense parlar, amb eixe gest furtiu que es fa quan es dona un regal molt valuós a un amic sense voler molestar”. També assenyala que “per a comprendre el sentit d'aquest text, probablement sense equivalent en la literatura espiritual, és necessari reflexionar sobre allò que va ser la desgràcia en la consciència mateixa de Simone Weil”. La desgràcia que és el gran enigma de la vida humana i que només la Creu de Crist pot il·luminar: “La trinitat i la creu són els dos pols del cristianisme, les dos veritats essencials; una, joia perfecta; l'altra, perfecta desgràcia. El coneixement d'una i de l'altra i de la seua misteriosa unitat és indispensable; però en aquest món la condició humana ens col·loca infinitament lluny de la trinitat, al peu mateix de la creu. La creu és la nostra pàtria. El coneixement de la desgràcia és la clau del cristianisme... En qualsevol època, en qualsevol país, allí on hi ha desgràcia, la creu de Crist és la seua veritat”.

El tercer text, *Formes de l'amor implícit a Déu*, que Simone Weil faria arribar al pare Perrin en maig abans d'embarcar camí d'Amèrica, és, segons ell, el més difícil per a qui no coneix el seu itinerari espiritual. Conté una extensa reflexió sobre experiències d'amor que precedeixen i preparen l'encontre amb Déu. Realitats aparentment allunyades de Déu però en les quals el Déu absent es fa misteriosament present. I entre elles, en primer lloc, una altra vegada la desgràcia i la compassió.

La part del text consagrada a “l'amor a l'ordre del món”, revesteix una gran importància, ja que incideix en un aspecte oblidat en la nostra cultura. Cal tornar a un tipus de saviesa que ensenye a llegir tota la realitat com a vehicle per al contacte amb la veritat gràcies a la bellesa. La bellesa de l'ordre del món és una primera manifestació de l'amor de Déu. Algunes frases de Simone Weil recorden a les de Newman quan compara les ànimes dels sants amb “el fons dels oceans, les masses immenses d'aigua que envolten la terra, tan silenciosos i tranquils en la tempesta com en la calma”

També “les pràctiques religioses” són objecte d'una atenció tan pura que en els dos autors, salvant sempre les distàncies, els sagraments cobren una especial significació vivificant. En paraules del cardenal Carlo Maria Martini, “les pàgines de Weil sobre el Sagrament de l'Eucaristia, i en particular sobre l'adoració eucarística, estan entre les més tendres i apassionades de les escrites en el nostre segle sobre aquest tema”. No cal dir en el cas de Newman per a qui l'Eucaristia és l'acció més gran que pot haver-hi a la terra; no és merament una invocació, sinó, l'evocació de l'Etern.

Les últimes reflexions del text de Simone Weil estan dedicades a l'amistat, que, com bé sabem, Simone Weil viuria plenament en Marsella en la seua autèntica dimensió “d'amor personal i humà”, que “conté un pressentiment i un reflex de l'amor diví”. I l'amistat és per a Newman el més alt grau de l'amor humà que és l'amor pròpiament cristià, malauradament negligit per

algunes corrents o moviments eclesials. Ell alerta contra aquesta tendència dient: “Hi ha homes que han considerat l’amor cristià com quelcom tan difús que no pot admetre ser concentrat en persones concretes, de forma que hauríem d’estimar tots els hòmens de la mateixa manera... Jo mantinc, contràriament a aquestes interpretacions de l’amor cristià, i fixant-me en l’exemple del nostre Salvador, que la millor preparació per a estimar el món en general, i per a estimar-lo correctament i sàviament, és conrear l’amistat i l’amor veritable envers aquells que són al nostre voltant”.

El pare Perrin, el gran amic de Simone Weil, en un dels seus llibres ens fa una confidència que voldria compartir amb vosaltres en esta nit: ell havia fet seua i recitava molt a sovint una pregària de Newman de la qual va parlar a Simone Weil perquè pensava que s’adia a l’actitud de vigilant espera que ella reclamava com a clau de la vida espiritual i de recerca sincera de la veritat. Perrin confiava en la força transformadora d’aquesta pregària ja que situa la consciència davant el seu Déu. Escoltem amb atenció les belles paraules del cardenal Newman de la traducció al català del pare Aureli Boix:

“Déu meu, crec fermament que podeu il·luminar la meua foscor. Confesso que *solament* Vos podeu fer-ho. Jo *vull* que la vostra llum dissipï les meves tenebres. No puc determinar què fareu; però el vostre poder i el meu anhel ja basten perquè us ho *demani*. Prometo ara mateix –per la gràcia que us demano- que m’adheriré de cor a tot allò que jo estigui segur a la llarga que és la veritat. I amb el vostre ajut posaré tots els mitjans per evitar d’enganyar-me a mi mateix, perquè no accepti allò que la naturalesa voldria, si primer no ho aproven la consciència i la raó”

Emilia Bea